

30. 9 60-års jubileumssammanträde. Prof. Max Engman: *Finns det en finlandssvensk historiesyn?* Offentliggörande av *Historiens studium vid Åbo Akademi*, red. av Max Engman (Åbo 1991), som också innehåller en artikel om Historiska Samfundet 1930–1990 och en förteckning över föredrag hållna inom Samfundet.
- 14.10 Prof. Nils-Arvid Bringeus (Lund), *Folkliga föreställningar kring födan*
- 11.11 Fil.mag. Kari Kotkavaara, *Ikonen 'Gudsmodern av Jerusalem' som kultbild och politisk symbol.*

Marianne Liljeström

Riksarkivet 1991

Under år 1991 intensifierades förberedelserna inför den kommande organisationsreformen i Riksarkivet; därvid lade man särskild vikt vid övergången till resultatorienterad styrning i enlighet med de allmänna strävandena inom statsförvaltningen.

Undervisningsministeriet tillsatte i september 1991 en arbetsgrupp som fick i uppgift att förnya arkivlagen av år 1981. I den nya lagen förväntas arkivväsendets roll som övervakare av myndigheternas arkiv anta en mer allmän karaktär.

Mot slutet av året publicerade förlaget WSOY president J.K. Paasikivis dagböcker från tiden 11.3. 1941–27.6. 1944 efter renskrivning och redigering i Riksarkivet av FM Kauko Rumpunen. Inom ramen för detta projekt blev Paasikivis alla dagböcker från självständighetstiden samtidigt tillgängliga i renskrivnen form för forskningen. Utskrifterna förvaras i Riksarkivet.

Riksarkivet mottog år 1991 505 hyllmeter handlingar tillhörande bl.a. följande arkivbildande myndigheter, inrättningar och organ:

Ministerierna och vid dem verksamma organ:

Utrikesministeriet, en volym märkt "Telegramregister n:o 1";

Centrala ämbetsverk och motsvarande myndigheter:

Befolkningsregistercentralen, centralregistret över Finlands befolkning år 1990 i tvärsnitt (114 magnetband); *Forststyrelsen*, arkivet 1948–1967 (113 hm); *Jordbruksstyrelsen*, handlingar rörande lantbrukskolorna (6,0 hm) och undervisningen i huslig ekonomi 1919–1968 (15 hm); *Lantmäteristyrelsen*, åtkomst- m.fl. handlingar rörande fastigheter som varit i statens ägo jämte tillhörande kartotek från 1830- till 1980-ta-

let (4,2 hm); *Patent- och registerstyrelsen*, akter över firmor som upphört med sin verksamhet 1896–1987 jämte tillhörande register (ca 330 hm), diarium över handelsregistret 1926–1972 (3,7 hm), handlingar rörande varumärken 1889–1964 (4,5 hm), patent 1842–1919 (14,2 hm);

Domstolar:

Helsingfors hovrätt, handlingar 1952–1965 (37 hm); *Högsta domstolen*, handlingar 1962–1964 (40 hm); *Tjänsteöverdomstolen*, arkivet 1927–1987 (2,4 hm); *Nöteborgs läns dombok* 1686;

Distrikts- och lokalmyndigheter:

Centralvalnämnden i Helsingfors valdistrikt, handlingar rörande riksdagsvalen 1987 (0,3 hm); *Centralvalnämnden i Nylands läns valdistrikt*, handlingar rörande riksdagsvalen 1987 (1,3 hm); *Kymmene länsstyrelse*, mantalslängder 1957–1975 (23,1 hm); *Lapplands länsstyrelse*, mantalslängder 1969–1975 (3,3 hm);

Som gåva eller deposition har riksarkivet mottagit 147 hyllmeter privat arkivmaterial, bl.a. följande arkiv och handlingar:

Privatpersoner, släkter, gårdar:

Alf Bymans brev och genealogiska anteckningar från åren 1978–1986; tillskott till *Jonas Castréns* arkiv; tillskott till *Pekka Dickmans* handlingar; tillskott till *släkten Donners* arkiv; brev till prosten *Onni Eerikäinen* från senator *Oskari Tokoi* 1954–1962; tillskott till *släkten Europaeus* arkiv; tillskott till *Fagerviks gårds* arkiv; Gertrud Federleys brev till *Berndt Federley* 1921–1942 m.fl. tillskott till *Berndt Federleys* arkiv; tillskott till *John J. Kolehmainens* arkiv; tillskott till *släkten Forsman-Koskimies* arkiv; brev till A.F. Granfelt från *Zachris Topelius* m.fl. vilka fogats till *släkten Granfelt-Kuusis* arkiv; professor *Johannes Gabriel Granös* resedagböcker, itinerarier och dokument från forskningsresor i Asien 1904–1916; tillskott till *Fjalar Jarvas* arkiv; president *Kyösti Kallios* arkiv; tillskott till *släkten Jännes (Genetz)* arkiv; tillskott till *ätten von Kaulbars* handlingar; professor *Martti Kerkkonens* efterlämnade handlingar; tillskott till *Irja Kilpeläinens* arkiv; regeringsrådet *Eero Kivikatajas* dagböcker från åren 1897–1966; handlingar rörande *släkten Kranck*; generaldirektör *Yrjö Kähönens* arkiv; brev och anteckningsböcker som tillhört förvaltaren *Carl Edvard Laquist*; brev till *Jenny och Harald Neovius* 1895–1918 som fogats till *Arvid Neovius* arkiv; tillskott till president *J.K. Paasikivis* arkiv; tillskott till *familjen Perrets* arkiv; tillskott till *Vilho A. Pesolas* arkiv; tillskott till *släkten Sibelius* arkiv; tillskott till *Amanda och Rudolf Siros* arkiv; biografiskt material från åren 1873–1925 rörande generaldirektör *Karl Snellman*; tillskott till *Irja Spiras* arkiv; tillskott till *B.E. Tamelanders* samling; till-

skott till *Elli Tompuris* arkiv; *Antero och Hanna Valtasaaris* arkiv; tillskott till professor *Osmo A. Wuos* arkiv; *Martti Voutilainens* brev och brevkopior 1932–1989 vilka fogats till dennes arkiv; tillskott till *släkten Yrjö-Koskinens* arkiv;

Föreningar, organisationer och övriga samfund:

Tillskott till *Centralens för Kvinnors nykterhet r.f.* arkiv; tillskott till *Finska Handarbetets Vänners Ab* arkiv; Elevmatriklar från *Finska konstföreningens ritkola* och *Finlands konstakademi*; *Folkupplysnings-sällskapets brevinstutts* arkiv 1946–1965; *Fransk-finska handelskammarföreningens* arkiv 1935–1978; tillskott till *Helsingfors Diakonissanstalts* arkiv; tillskott till *Föreningens för klassisk filologi* arkiv; *Kvinnorganisationernas centralförbunds* arkiv; *Kvinnornas Arbetsberedskapsförbund r.f.*, centralutskottets protokoll 1944–1945; *Mannerheims barnskyddsförbunds* arkiv; tillskott till *Fadderortsutskottets för Mannerheims barnskyddsförbund* arkiv; material rörande kampanjen *Människornas Europa*; tillskott till *Suomen Teiniliittos r.f.* arkiv; *Suomen Laulus r.f.* arkiv; *Svenska befolkningsförbundets i Finland* arkiv 1942–1985; tillskott till *Svenska Finlands folktings* arkiv; tillskott till *Viborgs Finska Litteratursällskaps* arkiv; *Zontaklubbens i Helsingfors I* arkiv 1983–1990;

Vetenskapliga och genealogiska materialsamlingar och manuskript:

Tillskott till *Finska Kyrkohistoriska Samfundets r.f.* arkiv; tillskott till *Genealogiska Samfundets i Finland* arkiv.

Antalet forskarbesök i Riksarkivet var 1991 27.818 (1990 27.152). Antalet framtagna arkivenheter var 33.144 (1990 30.681). Till andra arkiv och bibliotek utlånades 8.095 (8.051) enheter handlingar och mikrofilmer och till riksarkivet inlånades 721 (792) enheter. Bibliotekets accessioner uppgick till 1.650 nummer.

Pertti Hakala

Åbo Akademis Bibliotek

Handskriftsavdelningen har under 1991 fått motta gåvor och depositioner av bl.a. nedannämnda personer och institutioner:

Personer:

Ann-Marie Appelberg, Helsingfors, tillägg till Hilma Granqvists samling; Carl Appelberg, Helsingfors, Eilif Appelbergs korrespondens;